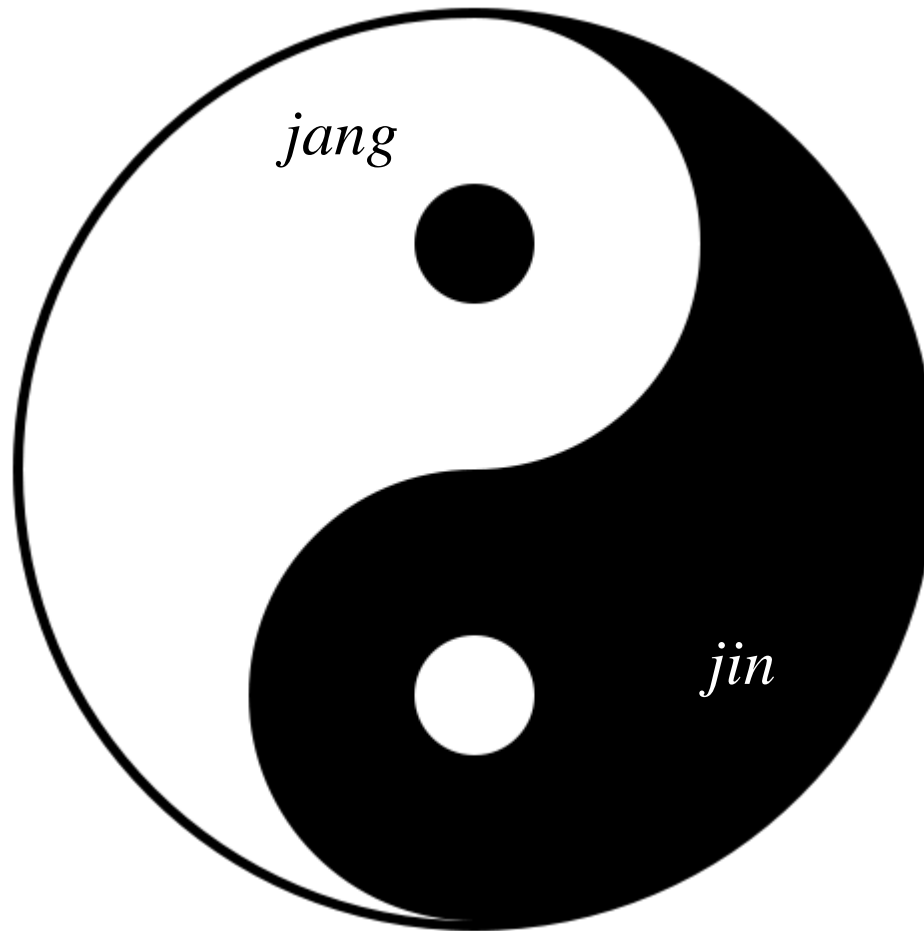

Transzfúziós szövődmények

Dr. Vezendi Klára
SZTE Transzfuziológiai Tanszék

TRANSZFÚZIÓ

*Gyógyító
Életmentő*

*Káros
Ártalmas*

Egymástól elválaszthatatlanok

Transzfúziós szövődmény definíciója:

a beteg állapotának minden olyan kóros változása, mely a transzfúzióval ok-okozati összefüggésbe hozható, függetlenül attól, hogy ezt a transzfúzió alatt vagy utána észleljük és függetlenül a változás súlyosságától.

*Napjainkban a legtöbb szövődmény emberi
tévedésből/mulasztásból ered.*

**Következménye: nem megfelelő transfúzió
(incorrect blood)!**

**A hemovigilancia[□] rendszerek segítenek a hibák
feltárásában és megelőzésében.**

*□ A teljes transfúziós folyamatot („vénától vénáig”) felölelő követési,
nyilvántartási rendszer*

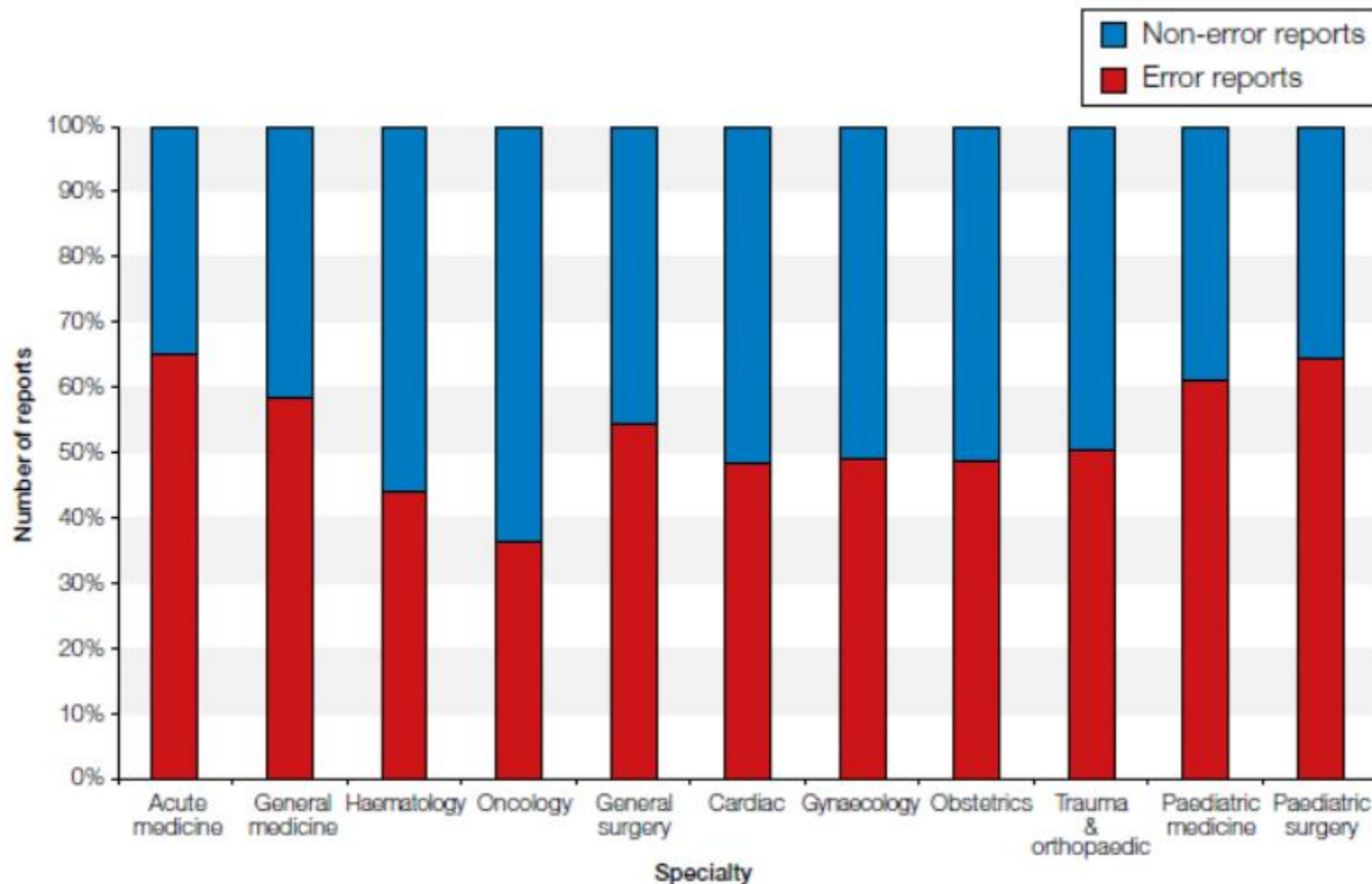
„Errare humanum est”

„Tévedni emberi dolog”

„E vito alterius disce cavere tibi”

„Jó ha tanulsz mások hibáiból”

Serious Hazards of Transfusion (SHOT) reports: UK 2013.

Transzfúziók %-ában:

- legkevesebb hiba: hemato-, onkológia

- legtöbb: sürgősségi orvoslás

Kezdeti intézkedések szövődmény

észlelésekor:

- állítsuk le a transzfúziót
- tartsuk fenn a vénát fiz. NaCl inf.-val
- értesítsük a kezelőorvost és a Vérellátót.

Az akut hemolitikus szövődmény potenciálisan életveszélyes volta miatt minden reakciót mindaddig, amíg ennek ellenkezője be nem bizonyosodik úgy kell tekinteni, mintha hemolitikus lenne.

A transzfundált beteget ellenőrizni kell, bármely reakció korai felismerése megelőzheti a veszélyes szövődmény kialakulását.

Szövődmények csoportosítása:

- ▣ **Jelentkezés ideje alapján:** - korai
- késői
- ▣ **Etiológia alapján:** - immunológiai ok
- nem immunológiai ok

I. Korai (akut) transzfúziós reakciók

Transzfúzió alatt, vagy 1-2 órán, 1-2 napon belül

Etiológia: - immunológiai ok
- nem immunológiai ok

Akut transzfúziós reakciók

A. Immunológiai:

- Akut hemolitikus transzfúziós szövődmény (AHTR)
- Allergiás reakció
- Anafilaxiás reakció
- Akut nem hemolitikus lázas transzfúziós reakció (ANHLTR)
- Transzfúzióval kapcsolatos akut tüdőkárosodás (TRALI)

B. Nem immunológiai:

- Keringés túlterhelés
- Sepsis
- Akut hypotensiv tr. reakció
- Hemolizált vérkészítmény
- Metabolitok okozta reakciók:
  - Hyperkalaemia
  - Citrát intoxikáció
  - Metabolikus acidosis
- Hypothermia
- Légembolia
- ARDS (mikroaggregátumok)
- Dilutiós coagulopathia

I/A. Immunológiai okból létrejövő akut transzfúziós reakciók

Akut hemolitikus transzfúziós reakció (AHTR)

Jean- Baptiste Denis (1635-1704)

Elsőként adott állati vért embernek:
1667. 06. 15.

A beteg másodszori transzfúziója után
súlyos tünetek léptek fel.

A tünetek leírása az *AHTR első esete*.

*„ As soon as the blood began to enter into his veins, he **felt... heat** along his arm, and under his Arm pits...**His pulse rose** presently, and soon after we observed a **plentiful sweat over all his face**. His pulse varied extremely at this instant, and he complained of a great **pain in his kidneys, and that he was not well in the stomach**, and that he was ready to choak unless they gave him his liberty...When he awakened... He made a great glass full of **urine, of a color as black, as if it had been mixed with the soot of chimneys**”.*

Az akkori ismeretek birtokában a tünetek okát Denis nem ismerte fel.

Akut hemolitikus transzfúziós reakció (AHTR) (enyhe, súlyos, halálos)

Kiváltó ok:

A beteg plazmájában a donor vvs Ag ellenes At van:
- **reguláris At (anti A, anti B):** főcsoport tévesztéses transzfúzió /leggyakoribb ok!/
- **irreguláris At (Rh, Kell, Duffy):** előzetes immunizáció következtében
Következmény: bevitt vvs-k intravasális szétesése (intravasalis hemolízis).

Tünetek:

Láz, háti, mellkasi-, deréktáji fájdalom, nehézlégzés, oliguria, hemoglobinuria, anuria, shock.

Kezelés:

Transzfúzió azonnali leállítása.
Shock kezelése: érpálya feltöltése (differenciált volumenpótlás), vasopressor, oxigén, diureticum.
Veseelégtelenség kezelése (konzervatív kezelés, sz. e. művi méregtelenítés).

Transzfúzió csak vitális indikáció esetén: választott, ABO, Rh fenotípus azonos, a kérdéses Ag-re negatív vérrel.

Megelőzés:

Adminisztratív tévedés, betegcsere elkerülése
Id. BETEGAZONOSÍTÁS jelentősége ea!!!

AHTR kivizsgálása:

- **a. Betegágy mellett**
- **b. Vérellátóban (szerológiai kivizsgálás).**

ad a. Kivizsgálás a betegágy mellett:

- **Ellenőrizni: megfelelő vért kapott-e a beteg ?
Betegcsere? (név, beteg-, készítmény vércsoportja)**
- **Vérminták makroszkópos ellenőrzése (zsák épsége, alvadék, hemolízis, lejárató idő)**
- **Inkompatibilitás gyanúja esetén újra el kell végezni a beteg és a vérkészítmény AB0, Rh(D) vércsoportjának meghatározását a betegágy mellett.**
- **Transzfúzió előtti és utáni plazma színének összehasonlítása**
- **Transzfúzió utáni első spontán vizelet vizsgálata**
- **Egyéb laboratóriumi vizsgálatok (Hb, Htk, hemolízis, vesefunkció)**

ad b. Szerológiai kivizsgálása a Vérellátóban:

- Szükséges vérminták:
  - Transzfúzió *előtti* beteg vérminta (+ 4°C-on 48 óráig kötelező tárolni!)
  - Transzfúzió *után* a betegtől levett 1 cső antikoagulált (EDTA) + 1 cső natív vérminta
  - Beadott *vérek maradékai, transzfúziós szereléssel együtt* (+ 4°C-on 48 óráig kötelező tárolni!)
- Esemény pontos leírását tartalmazó jegyzőkönyv.

ad b. Szerológiai kivizsgálása a Vérellátóban:

- **A beteg transfúzió előtti és utáni vérmintájából ABO, Rh(D), Rh fenotípus és direkt Coombs (DAT) vizsgálat (pozitivitása a vvs-k At-tel való fedettségét mutatja. Ha valamennyi vvs szétesett, a DAT negatív lehet).**
- **Donorvérek maradékaiból ABO, Rh(D), Rh fenotípus vizsgálat.**
- **Kompatibilitási vizsgálat (laboratóriumi keresztpróba) a beteg transfúzió előtti plazmája és a donorvérek maradékai között.**
- **Irreguláris At keresés a beteg savójából, ill. az At azonosítása.**

Allergia (enyhe, súlyos)

Kiváltó ok:

Donor plazmában lévő oldható anyagok (gyógyszer, tápanyagfehérje) elleni At-k a recipiens keringésében.

Tünetek:

- Enyhe: csalánkiütés, bőrviszketés, kipirulás.
- Súlyos: generalizált urticaria, nehézlégzés, hypotensio, gégeoedema.

Kezelés:

- Enyhe: antihisztamin (a tünetek elmúltával a transzfúzió újabb zsák vérrel folytatható).
- Súlyos: corticosteroid (súlyos esetben a transzfúzió nem folytatható!)

Megelőzés:

- Preventíve antihisztamin, Calcimusc inj.
- Plazmamentes (mosott/közegcserélt) vérkészítmény adása.

Anafilaxia

Kiváltó ok:

Recipiens keringésében a transzfúzióval bevitt plazmafehérjék ellenes At-k jelenléte.

Leggyakrabban IgA hiányos, anti-IgA At-tel rendelkező egyéneknél. Ritkán egyéb szérumfehérjék elleni ellenanyagok (pl. anti-haptoglobin At) okozzák.

Tünetek:

Köhögés, nehézlégzés, gégeoedema, hányinger, hasi görcsök, hypotensio, shock.

Transzfúzió bekötése után gyorsan kialakuló súlyos, életveszélyes állapot!

Kezelés:

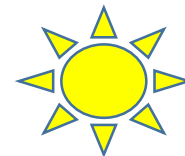
Transzfúzió azonnali leállítása, epinephrin, corticosteroid, beta-mimeticumok, vasopressorok, vasodilatátorok, oxigén.

A transzfúzió újraindítása tilos!

Megelőzés:

Plazmamentes (többször mosott) vérkészítmények, vagy IgA negatív donortól származó plazmatartalmú készítmény adása.

Nem hemolitikus lázas transzfúziós reakció (NHLTR)

- Kiváltó ok:**
- Recipiens keringésében a transzfundált fvs-k (thr-k) elleni antitestek jelenléte (*immunológiai ok*).
  - Tárolt vérben citokin felszaporodás (*nem immunológiai ok*).

Tünetek: Láz (testhőmérséklet legalább 1 °C-t emelkedik), hidegrázás, fej-, izomfájdalom, nehézlégzés, görcs.

Kezelés: Lázcsillapítás.
Vérzékeny betegnek ASA, im. injekció tilos!

Differenciál diagnózis: egyéb okok (AHTR, fertőzött vérkészítmény okozta szepszis) kizárása.

Megelőzés: Szűrt (fvs-mentesített) vérkészítmény transzfúziója. Korai szűrés: citokin felszaporodást megelőzi.

Transzfúzióval kapcsolatos akut tüdőkárosodás (TRALI)

Kiváltó ok:

Donor plazmában (leggyakrabban többször szült nők) a recipiens fvs-k elleni At-k (leukoagglutininek).

Tünetek:

Plazmatartalmú készítmény adása után 1 -6 óra múlva köhögés, nehézlégzés, tachypnoe, tüdőoedema (Ok: tüdőcapillarisok elzárása, endothel károsodás). Mellkas- Rtg felvételen kétoldali tüdőinfiltrátum (ARDS). CVP normális (diff. dg: congestiv szívelégtelenség)!

Kezelés:

Transzfúzió azonnali leállítása, tüneti kezelés intenzív osztályon.
Oxigén, sz.e. mechanikus lélegeztetés.

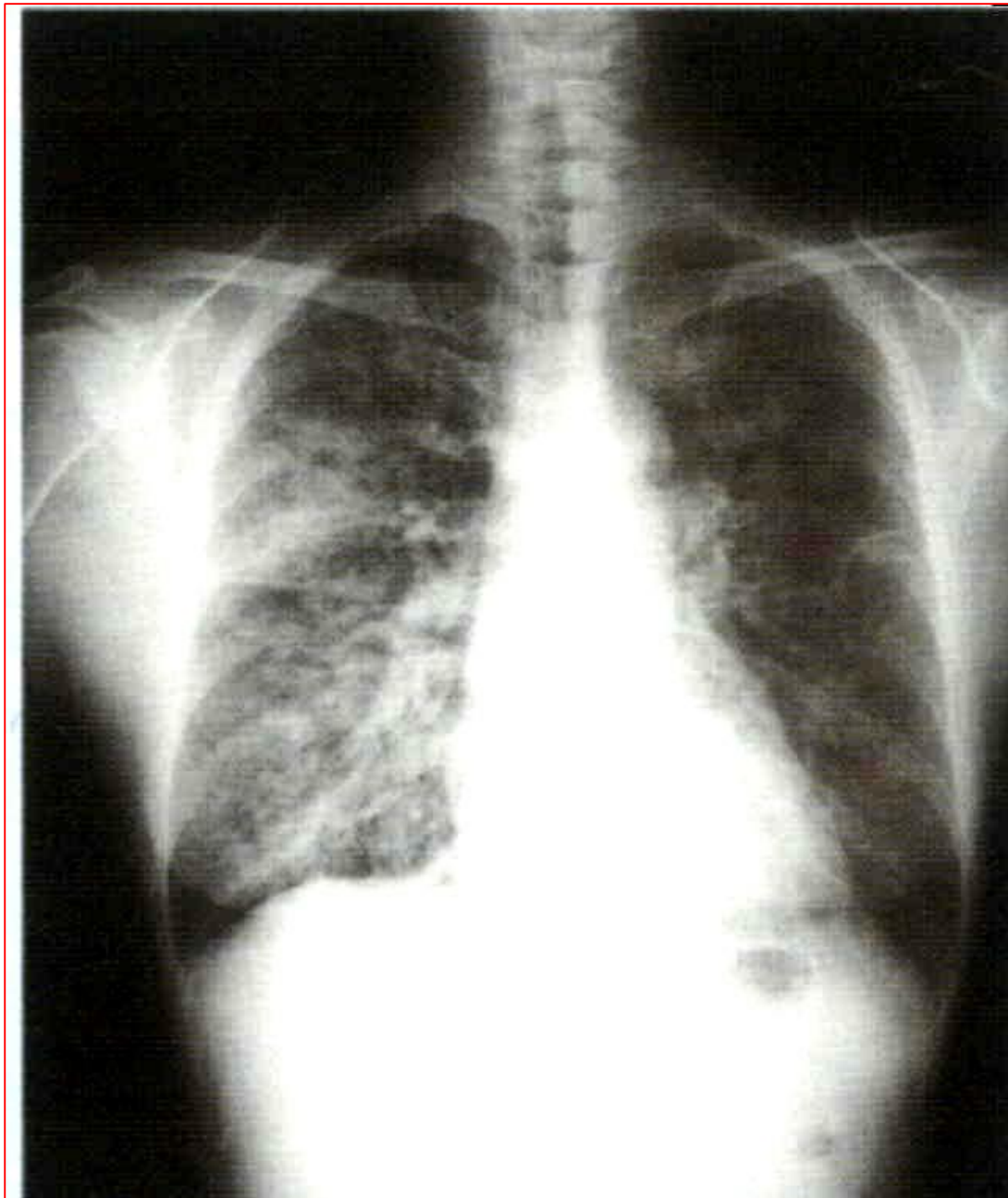
Megelőzés:

Plazmamentes (mosott) vérkészítmények adása. Nő donorok plazmáját csak ipari feldolgozásra használják fel, FFP formájában nem (hazánkban 2008 óta).

TRALI
radiológiai
képe:

diffuz bilaterális
alveoláris
infiltráció,
szív nagysága
normális!

**I/B. Nem immunológiai okból
létrejövő akut transzfúziós
reakciók**

Keringés túlterhelés

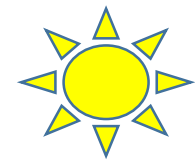
- Kiváltó ok:** Nagy mennyiségű, vagy túl gyorsan adott betegek, nagy plazmavolumennel járó vérkészítmény veszélyeztetett recipienseknek (túl fiatal, idős, szívelégtelenségben szenvedő állapotok).
- Tünetek:** Száraz köhögés, nehézlégzés, cyanosis, tachycardia, mellkasi fájdalom, hypotensio, telt nyaki vénák, emelkedett CVP, tüdőoedema.
- Kezelés:** Kezelése azonos a más okból kialakult szívelégtelenség kezelésével (oxigén, diureticum).

Megelőzés: Veszélyeztetett betegek transzfúziójakor fokozott odafigyelés (beadott volumen csökkentése, lassúbb cseppszám).

**Tüdőoedema
Rtg képe**

Szepszis

Kiváltó ok:

Baktériumokkal fertőzött vérkészítmény transfúziója (endotoxinok!). Endogén, exogén kórokozók.

A szobahőmérsékleten tárolt thrombocyta készítmények fertőzöttsége gyakoribb.

Vvs: főleg Gram neg., thr: főleg Gram poz. kórokozók.

Meghatározó: baktériumok mennyisége, patogenitása, beteg állapota, kezelés.

Tünetek:

Magas (>2 °C-t meghaladó) láz, masszív hidegrázás, hányás, tachycardia, nehézlégzés, hypotensio, szeptikus shock, DIC.

Súlyos, életveszélyes állapot, magas mortalitás!

Kezelés:

Shocktalanítás, vasopresszorok, széles spektrumú vérkészítmények maradékait tartalmazó zsákból aerob-, antibiotikumok. Leoltás a beteg vérmintájából és a anaerob tenyésztésre.

Megelőzés:

**Vérgyűjtés-, tárolás előírásainak betartása. Véradáskor a donor első néhány ml vérének elterelő zsákba vétele.
Patogénredukció (a jövő ígéretes lehetősége).**

Akut hypotenzív reakció

Kiváltó ok: bradykinin (BK) termelés és metabolizmus veleszületett vagy szerzett defektusa.

- BK szintézis elindítója: FXII kontakt aktivációja negatív töltésű, testidegen felületeken (pl. üveg, neg. töltésű leukocyta szűrők, dializáló membránok)

Hatásai: vasodilatatio, hypotensio
- Lebontása: angiotensinkonvertáló enzim (ACE), aminopeptidáz P (APP)

Tünetek: Transzfúzió után néhány perccel RR esés

Kezelés: transzfúzió leállítása, sz.e. folyadékpótlás (systolés érték: 60-70 Hgmm)

Megelőzés: ACE inhibitor leállítása az azt szedő betegnél
Negatív töltésű szűrők alkalmazása kerülendő

Hemolizált vér transzfúziója

Kiváltó ok: a vérkészítményben lévő vvs-k fizikai (pl. túlmelegítés, vagy fagyás) vagy kémiai okból történő szétesése (nem immunológiai ok!)

Okozhatja:

A. a vérkészítmény helytelen kezelése (rázás, kíméletlen szállítás, túlhevítés, fagyás), kryoprotektív anyag nélküli fagyasztás, készítményhez adott gyógyszer, hypotoniás oldat, fertőzöttség.

B. A tárolási idővel arányosan bizonyos számú vvs szétesik
 a se Hb a fiziológiás értékről (2-3 mg/dl) a konzervált vérben a tárolási idő végére (28-35. nap) 20-40 mg/dl-re emelkedhet.

Tünetek:

Vesében Hb cilinderek, súlyos esetben shock , DIC.

Kezelés:

a Hb gyorsabb kiürítésére infúzió, diuretikum, alkalizálás
(lúgos vizeletben Hb nem precipitálódik)

Megelőzés:

Vérkészítmény szakszerű kezelése (szállítás, tárolás).

Gyógyszert, infúziót a vérhez adni tilos!

Metabolitok okozta reakciók

- **Hyperkalaemia**
- **Citrátintoxikáció**
- **Metabolikus acidosis**

Hyperkalaemia

Kiváltó ok:

A stabilizátor okozta hígulás miatt a levett vér K szintje az 1. napon: 3-3,5 mM/l, majd a tárolási idővel arányosan széteső vvs-kből K kiáramlás miatt : **a 10-14. napon 10 mM/l, a 28-35. napon 30 mM/l is lehet.**

A transzfundált hyperkalaemiás vér azonnal felhígul.

Probléma: - masszív transzfúzió

- hyperkalaemiás beteg (pl. uraemia)

- újszülött cseretranszfúziója

Tünetek:

EKG jelek: csúcsos, pozitív T hullámok, kiszélesedett QRS, szívritmuszavar, szívmegállás

Kezelés:

hipertoniás nátrium, kalcium, Resonium por.

Konzervatív kezeléssel nem befolyásolható, életveszélyesen magas K szint (>7 mM/l) esetén hemodialízis, hemofiltráció

Megelőzés:

Szérum K monitorozás masszív transzfúzió esetén

Citrát intoxikáció

- Kiváltó ok:** A szervezetbe jutó citrát a beteg szérumának ionizált Ca tartalmát csökkenti.
- Előfordulása:**
- nagy mennyiségű plazma transzfúziója
  - súlyos osteoporosis (se-Ca szint csökkent)
  - májbetegség (citrát bikarbonáttá alakítása zavart)
- Tünetek:** Izomgörcsök, tetania, paresthesia, EKG-n QT megnyúlás, ritmuszavar.
- Kezelés:** iv. Ca inj. adása (600 ml FFP-re 10 ml 10%-os Ca)

Megelőzés: Nagy mennyiségű plazma transzfúzió esetén szérum Ca szint monitorozás.

Metabolikus acidosis

Kiváltó ok:

A tárolás során a vérkészítmény pH-ja savas irányba tolódik el.

Nagy mennyiségű tárolt vér transzfúziójakor fordulhat elő, elsősorban acidosisal járó kórképek (pl. diabetes, uraemia, shock, metabolikus/respiratorikus acidosis) esetén. Ritka szövődmény.

Tünetek:

hányinger, hányás, Kussmaul légzés.

Kezelés:

Alkalizálás (Na-bicarbonat)

Megelőzés:

Beteg pH-jának monitorozása

Hypothermia

Kiváltó ok:	hűtőszekrényből kivett, hideg (4-6 °C) vérrel végzett masszív transzfúzió esetén, különösen gyorsan, vagy centrális katéteren történő beadáskor. (1 E +4°C-os vvs koncentrátum 0,25 °C testhőmérséklet □-t okoz)
Tünetek:	hypotensio, bradycardia, EKG változások /QRS-, QT megnyúlás, T inverzió, J (Osborn) hullámok/, ritmuszavar, szívmegállás, véralvadási zavar.
Kezelés:	A beteg melegítése (meleg takarók, alkoholmentes meleg ital)
Megelőzés:	Beadandó vér felmelegítése 37°C-ra (speciális vérmelegítő készülék/ ellenőrzöten 37 °C-os vízfürdő).

Légembolia

Kiváltó ok: Levegő bejutása a keringési rendszerbe.

A J kamrába jutó levegő a vért felhabosítja, nem tud bejutni az a. pulmonalisba.

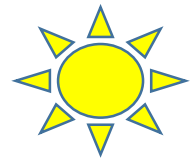
Zsákos transfúzió óta nem fordul elő, még túlnyomásos transfúzió esetén sem.

Tünetek: Akut keringési elégtelenség, cyanosis, köhögés, fájdalom, aritmia, shock. Nagy mennyiség esetén halálos.

Kezelés: tüneti

Megelőzés: Szerelék légtelenítése!

Microaggregátum bevitel: ARDS

Kiváltó ok: A vér tárolásakor a készítményben a fvs-k és thr-k összecsapzódása miatt mikroaggregátumok képződnek, melyek a transzfúziós szerelék standard szűrőjén (170 μ m pórusnagyság) átjutnak $\square$ tüdőkárosodás.

Tünetek: Masszív transzfúzió alkalmával respiratorikus distress sy (ARDS)

Kezelés: Tüneti. Sz. e. ITO elhelyezés, oxigén adás, vasopressorok.

Megelőzés:

- Masszív transzfúzió esetén mikroaggregátum szűrő (40 μ m) ajánlott
- Készítmény korai szűrése

Dilúciós coagulopathia

Kiváltó ok: vvs koncentrátummal végzett masszív transzfúzió esetén véralvadási fehérjék és thrombocyták hígulósos csökkenése

Tünetek: Vérzékenység (bőr, nyh) jelei.
Kóros véralvadási tesztek (APTI, PI, fibrinogén, thrombocyta)

Kezelés: véralvadási paraméterek (thr. szám, APTI, TI, fibrinogén) monitorozása.

Sz.e. FFP, fibrinogén, thr. koncentrátum adása.

**Cél: INR $\square$ 1,5-2, thr. szám: $\square$ 50 xG/l,
fibrinogén: $\square$ 1,0 g/l.**

Polytraumatizált betegnél vvs:thr:FFP 1:1:1 arány javasolt.

Megelőzés:

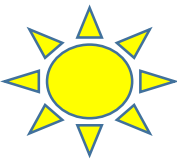
Masszív transzfúzió esetén FFP, thr. adása is.

II. Késői transzfúziós reakciók

**Transzfúzió után napok, hetek, hónapok,
évek múlva.**

**Etiológia: - immunológiai ok
- nem immunológiai ok**

Késői transzfúziós reakciók

A. Immunológiai:

- Elhúzódó hemolitikus transzfúziós reakció
- Transzfúzióval kapcsolatos cytopeniák
  - TA-GVHD
  - Poszt- transzfúziós purpura (PTP)
- Alloimmunizáció
- Immunszuppresszió

B. Nem immunológiai:

- Vas túlterhelés
- Fertőzésátvitel (vírusok, baktériumok, protozoonok, férgek, prionok)

**II/ A. Immunológiai okból
létrejövő késői transzfúziós
reakciók**

Elhúzódo hemolitikus transzfúziós reakció

Kiváltó ok:

A donor vvt-k többnyire extravazális szétesése a recipiens keringésében lévő **irreguláris At-k** (leggyakrabban **Rh, Duffy, Kidd, Kell**) következtében.

(Ag-nel való első találkozás: primer immunizáció, ismételt találkozás: szekunder immunválasz).

Az immun At-k titere idővel a kimutathatóság határa alá csökkenhet → ellenanyagszűrés negatív.

Tünetek:

A tünetek többnyire enyhék. A transzfúzió után 3-10 nappal láz, sötét vizelet, kisfokú sárgaság lehet. A beteg a vártnál gyorsabban anemizálódik.

Kezelés:

Legtöbb esetben nem szükséges.

Megelőzés:

A reakció előre nem látható (immunizálódott beteg alacsony titerű irreguláris antitestje esetén az ellenanyagszűrés eredménye negatív lehet).

Valaha kimutatott irreguláris At-ról a beteget igazolással kell ellátni. A kérdéses Ag-re nézve negatív vérkészítménnyel transzfundálható.

Transzfúzióval kapcsolatos cytopeniák

- **Transzfúzióhoz társuló graft versus host betegség (TA-GVHD)**
- **Poszt-transzfúziós purpura (PTP)**

Transzfúzióhoz társuló graft-versus-host betegség (TA-GVHD)

Kiváltó ok:

Transzfúzióval bevitt *donor* T-lymphocyták reakciója a recipiens szövetei ellen. (Bevitt T ly-k a recipiens Ag-jei ellen At termelést indítanak el).

Elsősorban immunszupprimált betegeknek rokon donortól származó vérkészítmény adásakor fordul elő. (Életképes T ly.-kat az FFP és cryoprecipitatum kivételével *valamennyi vérkomponens* tartalmaz.)

Tünetek:

Életet veszélyeztető állapot, mortalitás csaknem 100 %. A transzfúzió után 2-30 nappal láz, bőrtünetek, enterocolitis, májműködési zavar, csontvelő aplasia.

Kezelés:

Nincs hatékony kezelés

Immunszuppresszív szerek /steroid, cyclosporin, ATG/, G-CSF, α -CD52, nafamostat mesilate, ECP),

Megelőzés:

Vérkészítmények gamma besugárzása (sugárdózis: 25-50 Gy).

Poszt-transzfúziós purpura (PTP)

Kiváltó ok:

Recipiens keringésében lévő thrombocyt-specifikus antitestek (80 %-ban anti-HPA-1a) reakciója a bevitt thrombocyt Ag-vel (leggyakrabban HPA-1a Ag).

Előfordulása: elsősorban HPA-1a negatív nőknél, akik thr. Ag-nel szemben immunizálódtak korábbi terhesség, vagy transfúzió által.

Tünetek:

Transzfúzió (nem csak thrombocyt készítmény!) után 7-10 nappal súlyos thrombocytopenia (a beteg saját vérlemezkei is pusztulnak!), vérzés (nyálkahártya, orr, húgyúti, gastrointestinalis, intracranialis).

Kezelés:

Nagy dózisú immunglobulin, corticosteroid, plazmacsere. Súlyos esetben a thrombocyt pótlás a kérdéses thrombocyt Ag-re nézve negatív, HLA-identikus, választott thrombocytakészítménnyel fokozott óvatossággal megkísérelhető.

Megelőzés:

A thrombocyt-specifikus At-re nézve negatív Ag tulajdonságú vérkészítmény adása.

Transzfúzió okozta immunmoduláció (TRIM) :

- A. Stimuláció: alloimmunizáció**
- B. Szuppresszió**

ad A. Alloimmunizáció

Mivel az egypetéjű ikrek kivételével nincs két ember, aki ugyanolyan genetikai összetételű lenne → a donor és recipiens közt teljes Ag egyezést nem lehet elérni. Minden transzfúciónál fennáll az immunizálódás esélye!

- vvs ellenes At: recipiensek 0-2 %-ánál**
- HLA- At: polytranszfundáltak 30-40%-ánál**

Az alloimmunizáció nem azonnal okoz tüneteket (primer immunizáció).

Ismételt transzfúzió alkalmával azonban, ha a vérkészítmény tartalmazza azt az Ag-t, mellyel szemben a betegnek már At-je van, transzfúziós szövődmény következik be (secunder immunizáció).

Immunogenicitás

Antigén	Immunogenicitás %	1. Transzfúzió immunogenicitás %	2. Transzfúzió szövődmény%
D	50,00	69,88 (1)	58,14 (1)
K	5,00	4,10 (2)	0,37 (4)
c	2,05	3,12 (4)	2,54 (2)
E	1,69	3,45 (3)	0,99 (3)
k	1,50	0,03 (10)	0,03
e	0,56	0,13 (7)	0,13
Fy^a	0,23	0,52 (5)	0,34 (5)
C	0,11	0,24 (6)	0,16
Jk^a	0,07	0,13 (7)	0,10
S	0,04	0,10 (8)	0,05
Jk^b	0,03	0,06 (9)	0,04
s	0,03	0,03 (10)	0,03

Hematology (Eds: Williams WJ et al), McGraw-Hill, New York, 1972

Egyéb (nem vvs antigénekkal szembeni) immunizáció és következményei

- **Fehérvérsejt:** - **NHLTR, TRALI**
- **HLA:** - **HLA alloimmunizáció**
- **Thrombocyta:** - **thr. refrakter állapot,
poszttranszf. purpura**
- **Plazmafehérjék:** - **akut allergiás-,
anafilaxiás reakció**

ad B. Transzfúzió okozta immunszuppresszió

Klinikai következményei:

□ **előnyös:**

vesetranszplantáció előtt adott transzfúzió
Crohn betegség
spontán AB

□ **hátrányos: *vita tárgya!***

tumor

posztoperatív infekciók

latens vírusinfekciók aktiválódása (pl. HIV)

II/B. Nem immunológiai okból létrejövő késői transzfúziós reakciók

Vastúterhelés (hemosiderosis)

Kiváltó ok:

Olyan krónikus anémiás betegeknél fordul elő, akiknél tartósan szükséges transfúzió.

1 ml vvs koncentrátum 1 mg vasat tartalmaz

□ 1 E vvs koncentrátum kb. 250 mg vas bevitelét jelenti.

Kb. 100 E vvs koncentrátum után vaslerakódás.

Tünetek:

vaslerakódás: bőr (bronz szín), pancreas (diabetes), máj, szív (szívelégtelenség).

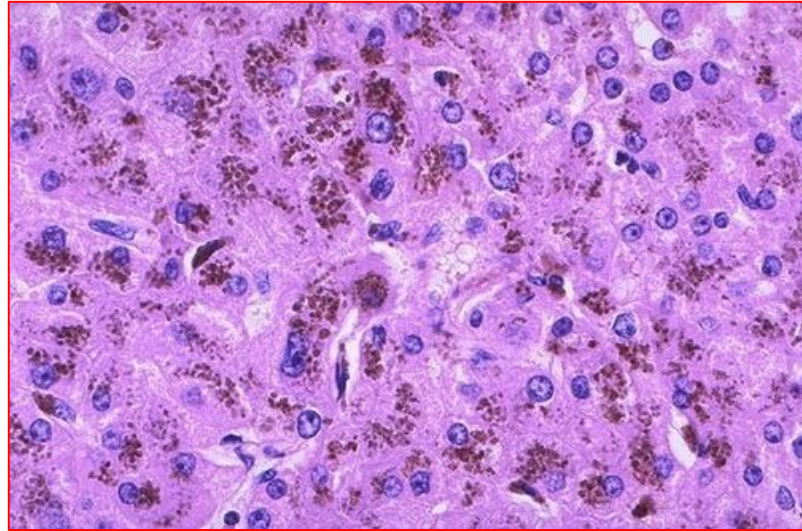
Kezelés:

kelátképzők: desferroxamin (Desferal inj.),
deferiprone (Ferriprox tbl), deferasirox (Exjade tbl).

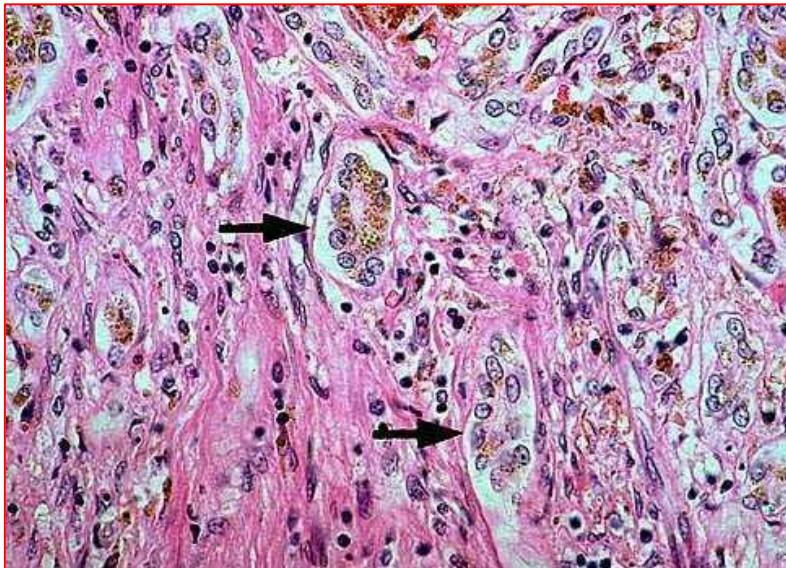
Megelőzés:

Transzfúziók lehetőség szerinti csökkentése,
transzfúzió alternatívái (EPO?)

Vaslerakódás a májban

pancreasban

szívizomban

